

Rapport

Datum: 29 september 2006
Rapportnummer: 2006/339

Klacht

Verzoeker klaagt mede namens omwonenden erover dat de gemeente Tilburg geen adequate maatregelen heeft genomen om overlast veroorzaakt door hondenpoep te bestrijden. Verzoeker klaagt er met name over dat de gemeente:

onvoldoende heeft gecontroleerd en geverbaliseerd;

de desbetreffende groenstrook niet heeft laten beplanten;

deze groenstrook onvoldoende heeft laten ontdoen van hondenpoep;

een verderop gelegen hondenuitlaatstrook niet als zodanig herkenbaar heeft laten inrichten;

een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven met betrekking tot de aanwezigheid van een hoofdleiding van de stadsverwarming en de frequentie van het verwijderen van hondenpoep.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Verzoeker woont in Tilburg aan een laan die bestaat uit twee rijbanen gescheiden door een groenstrook. Hij en andere bewoners van deze laan ondervinden sinds eind jaren 90 overlast van hondenpoep. Nadat zij de overlast hadden gesignaleerd bij de gemeente, nam de gemeente een aantal maatregelen. Zo werd de groenstrook aangewezen als uitlaatstrook, waarop het aangelijnd uitlaten van honden mogelijk zou zijn. Er kwamen indicatieborden, waarop de plicht tot opruimen zou worden vermeld. Tevens werden poepemmers geplaatst. Een speciaal aangewezen surveillance-unit zou overtreders verbaliseren. De laan in kwestie werd geplaatst op een lijst voor frequente surveillance en de uitlaatstrook zou daarom ook geregeld afgezogen worden met een zogenaamde PoepafzuigMachine (PoeMa).

2. In de jaren daarna werd de problematiek volgens verzoeker steeds erger. De belangrijkste klachten waren dat niet of nauwelijks werd gecontroleerd of geverbaliseerd door de surveillance-unit(s). Eén van de verbalisanten en een medewerker van de Afdeling Gebiedsontwikkeling zeiden tegen verzoeker dat het surveillanceteam zwak bemand was en dat daardoor controles minder dan gewenst plaatsvonden. Verder vond afzuiging door de PoeMa niet of nauwelijks plaats met als gevolg dat de strook alleen maar ernstiger bezaaid kwam te liggen met hondenpoep. Op verzoekers suggestie de strook te beplanten (zoals stroken in Tilburg veelvuldig waren beplant met struiken of gewas) werd volgens verzoeker door de gemeente afwijzend gereageerd met de mededeling dat de

aanwezigheid van stadsverwarmingleidingen onder de strook en afspraken met Essent, beplanting onmogelijk maakten.

Ook op verzoekers suggestie om in combinatie met beplanting een strook verderop (waar geen huizen aan zijn gelegen) als zodanig in te richten, is volgens hem door de gemeente halfslachtig gereageerd. In de praktijk was ter plekke slechts een extra poepemmer geplaatst op slechts vijf meter afstand van een reeds bestaande poepemmer en op een manier die de betreffende strook nauwelijks als uitlaatstrook typeerde. Er waren namelijk verder géén indicatieborden geplaatst en de uitlaatstrook was niet omheind (wat op veel andere plaatsen wel het geval was). Verder bleek verzoeker uit navraag bij de firma die de poepafzuigwerkzaamheden uitvoerde dat in 2004 slechts één keer poep was afgezogen, terwijl was afgesproken dat dit twaalf keer zou gebeuren. Een medewerker van de gemeente had hem meegedeeld dat er voor controles, noch voor afzuigoperaties voldoende budget beschikbaar was.

3. Nadat verzoeker over de kwestie op 9 januari 2005 een klacht had ingediend, vond op 17 februari 2005 een hoorzitting plaats. Tijdens de hoorzitting werd een dvd afgespeeld met door verzoeker gemaakte opnames van de middenberm/uitlaatstrook bij verzoeker in de straat.

Op de vraag waarom er geen beukenstruiken konden worden geplant antwoordde de voorzitter van de klachtencommissie dat dat bezwaarlijk was in verband met een daaronder gelegen hoofdleiding van de stadsverwarming en dat juridische bezwaren bestonden als gevolg van opstalrechten van de nutsbedrijven. Aanplanten mocht daar dus niet.

Twee aanwezige medewerkers van de gemeente gaven onder verwijzing naar het dossier aan dat over deze zaak veel correspondentie was geweest, veel was getelefoneerd en dat bezoeken waren gebracht. Verder verklaarden zij dat de gemeente met de bestaande mankracht had gewerkt en dat het zou kunnen zijn dat er inderdaad niet tien keer per jaar was gezogen. Wel hadden zij poepemmers geplaatst. Zij zetten voorts uiteen dat het moeilijk verbaliseren was en dat er eigenlijk tien keer per jaar gezogen zou moeten worden.

4. In reactie op de klacht reageerde de directeur van de Dienst Gebiedsontwikkeling bij brief van 18 maart 2005 onder meer als volgt. Uit onderzoek door twee medewerkers van Gebiedsteam West van de gemeente was gebleken dat er tien keer per jaar was gezogen met de PoeMa, en dat er regulier was gecontroleerd en geverbaliseerd bij de strook op de betreffende laan. Verder was er een extra poepemmer geplaatst, die aangaf dat de uitlaatstrook was uitgebreid met een veldje langs een nabij gelegen pad. Daarmee was nagekomen wat verzoeker was beloofd. De gemeente Tilburg had circa 2.200 hondenpoepcontroles per jaar laten uitvoeren, waarmee zij de meeste processen-verbaal uitschreef van de Brabantse steden. Tevens achtte de gemeente het niet wenselijk de

strook te beplanten ter wille van bestrijding hondenpoepoverlast, omdat onderhoud te duur en te intensief was, omdat er bezuinigd werd, om geen precedentes te scheppen en omdat ter plaatse onder de groenstrook leidingen aanwezig waren. Verder was verzoekers stelling over de afwezigheid van leidingen onder de middenberm van de laan, niet juist. Verzoekers klachten werden daarom als ongegrond aangemerkt. Wel erkende de directeur dat de bewoners van verzoekers straat met problemen kampten. Uit onderzoek kwam dan ook naar voren dat op enkele plaatsen de basiskwaliteit niet gehaald werd en dat daar toch nog wel eens hondenpoep lag. Ondanks alle preventieve en repressieve maatregelen bleef op die plaatsen overlast ontstaan. Aan het door verzoeker en de medebewoners van zijn straat ervaren probleem zou de directeur de nodige aandacht besteden, en met de afdelingen Handhaving, Cultuurtechniek en Gebiedsteam West gaan bekijken of voor deze specifieke situatie passende maatregelen mogelijk waren.

5. In deze beslissing op zijn klaagschrift kon verzoeker zich niet vinden, zodat hij zich op 31 maart 2005 tot de Nationale ombudsman wendde met het verzoek een onderzoek in te stellen. Bij zijn vervolgbrief aan de Nationale ombudsman van 3 mei 2005 voegde verzoeker een dvd met daarop opnames van de middenberm/uitlaatstrook bij verzoeker in de straat, het stadspark en andere groenstroken/hondenuitlaatplaatsen bij verzoeker in de buurt.

6. Op 25 april 2005 legde de Nationale ombudsman het college de klacht voor.

7. In reactie op de klacht deelde de directeur van de Dienst Gebiedsontwikkeling bij brief van 2 juni 2005 de Nationale ombudsman onder meer het volgende mede.

"Klacht: dat de gemeente Tilburg geen adequate maatregelen heeft genomen om overlast veroorzaakt door hondenpoep te bestrijden.

Algemeen

De klacht zoals bovenstaand omschreven, "dat Tilburg geen adequate maatregelen heeft genomen om overlast veroorzaakt door hondenpoep te bestrijden" is in feite een klacht over beleid, m.n. het hondenpoepbeleid.

Deze klacht, gericht op klagers directe woonomgeving is al vanaf 2000/2001 onderwerp van discussie tussen klager en de gemeente Tilburg, m.n. het Gebiedsteam West. De klager is op een aantal operationele en tactische punten van het hondenpoepbeleid in zijn woonomgeving door de gemeente tegemoet gekomen, maar zijn klachten hebben er niet toe geleid dat de gemeente de strategie van het stedelijk hondenpoepbeleid heeft aangepast. Daartoe bestond gezien de algemeen positieve beoordeling ook geen aanleiding.

Vervolgens richt de klager zich op de uitvoerders van het beleid, die volgens de klager hun toezeggingen niet zijn nakomen op het punt van controles, verbaliseren, poepzuigen,

aanduidingen en hij verwijt de leiding lamelendigheid.

De Klachtencommissie heeft deze uitingen tijdens het horen van de klager uiteindelijk opgevat als bejegeningsklachten. Het is juist de taak van de Klachtencommissie om deze bejegeningsklachten te behandelen, zoals de klachtenregeling ook eist. Uit het feitenonderzoek is gebleken dat klagers aantijgingen geen doel troffen en derhalve als ongegrond werden aangemerkt. Tot zo ver de behandeling in eerste instantie.

Klager is het kennelijk niet eens met die beslissing en legt in tweede instantie zijn klacht voor aan de Nationale Ombudsman. Naar onze opvatting gebruikt de klager de Nationale Ombudsman, om zijn klacht uit te breiden en nieuwe feiten en omstandigheden toe te voegen, welke ik niet heb kunnen meewegen in mijn beslissing op de klacht. Ik vraag mij derhalve af of dit de bedoeling is van de klachtenregeling. Naast de bejegeningsklachten is ook aandacht besteed aan de klachten over de beleidsregel, m.n. het hondenpoepbeleid in klagers woonomgeving. De Klachtencommissie heeft volgens de klachtenregeling ook de taak om tekortkomingen in de dienstverlening van de gemeente te signaleren en meer inzicht in de behoefte van burgers te verkrijgen.

Hoewel het hondenpoepbeleid in de gemeente Tilburg over het algemeen goed scoort, gezien de uitkomst van een extern onderzoek naar het beheer openbare ruimte over de periode 2003 en 2004, bleven de resultaten in klagers directe woonomgeving achter ten opzichte van de rest van de stad. Hieruit volgde het advies van de Klachtencommissie aan de directie om in deze specifieke situatie passende maatregelen te overwegen om de overlast van hondenpoep in klagers woonomgeving te bestrijden. Thans worden die maatregelen ten uitvoer gebracht (medio mei 2005). Het is echter niet de taak van de Klachtencommissie om inhoudelijk op de kwestie beleid in te gaan (al dan niet beplanten uitlaatstroken, verschuiven van budgetten etc). Uit onze ervaring (na de zitting opnieuw een klaagschrift, dat buiten behandeling is gebleven) is gebleken, en dat blijkt nu wederom, dat de klager iedere inhoudelijke beoordeling zal aangrijpen om opnieuw te klagen over het hondenpoepbeleid. Het ware beter indien hij daarvoor de gemeenteraad zou benaderen.

met name dat de gemeente:

onvoldoende controleert en verbaliseert;

De gemeente Tilburg heeft zich verplicht tot het uitvoeren van thematische controles op het gebied van hondenpoep, hetgeen betekent dat we in het seizoen van ± april-september gestructureerd hondenpoepcontroles uitvoeren (bijvoorbeeld 1 dag per week alleen controleren op hondenpoep). Natuurlijk wordt ook buiten deze controles bekeurd op hondenpoep. Per jaar wordt ± 2200 uur aan hondenpoepcontroles besteed. Ten opzichte van andere steden in Brabant besteden we als Tilburg veel tijd aan deze controles en schrijven we, in verhouding, ook de meeste processen-verbaal uit (...). Het aantal

processen-verbaal voor hondenpoep is in de gehele gemeente Tilburg in 2003: 102 stuks en in 2004: 125 stuks (...). De reinigingspolitie besteedt ongeveer de helft van de tijd aan strafrechtelijke handhaving (hondenpoepcontroles) en de andere helft aan bestuursrechtelijke handhaving (thematische acties o.g.v. de APV en Afvalstoffenverordening). De regelgeving is prima handhaafbaar, maar bij het sanctioneren van niet opruimen van hondenpoep geldt dat de overtreder altijd op heterdaad betrapt moet worden en dat is lang niet altijd makkelijk. De formatie bij het Handhavingsteam openbaar gebied tot 01.01.2005 was: 2 handhavers openbaar gebied, 5 medewerkers reinigingspolitie en 2 klachtenafhandelaars. Vanwege de reorganisatie (01.01.2005) en de nota Graffiti komen daar nog 1 medewerker reinigingspolitie en 1 handhaver openbaar gebied bij.

De bezuinigingen hebben niet plaatsgevonden op de inzet van personeel, maar op de gelden voor de aanleg van nieuwe uitlaatvoorzieningen en hondenpoepemmers. Er is dus geen relatie tussen de bezuinigingen en het aantal processen-verbaal. Kortom: Het team is niet onderbemand, de regels zijn prima handhaafbaar en bezuinigingen hebben geen relatie met personele inzet, maar met middelen voor nieuwe hondenuitlaatvoorzieningen e.d. (...).

de desbetreffende groenstrook niet laat beplanten;

De gemeente Tilburg heeft in de correspondentie met de klager meerdere keren aangegeven dat de groenstrook niet beplant zal worden om hondenpoep overlast tegen te gaan. Daarvoor zijn in de loop der tijd verschillende argumenten aangedragen zoals te intensief onderhoud, kostbaar, bezuinigingen, precedentwerking en tot slot ook de aanwezigheid leiding stadsverwarming (...).

De argumenten m.b.t. groenonderhoud en bezuinigingen komen voort uit het beleid van de gemeente Tilburg om het arbeidsintensief groenonderhoud om te buigen naar onderhoudsarm in het kader van een bezuinigingsoperatie. Deze lijn is neergelegd in het Stadsprogramma en in deelprogramma's o.a. in het zgn. Groenstructuurplan. Daaruit valt af te leiden dat op onderhoud groen wordt bezuinigd door het zeer intensief onderhoud te verlagen tot het niveau intensief en de norm van het niveau intensief naar beneden bij te stellen. Uitgewerkt tot standaard groenbeheer aldaar; sober en meer inheems sortiment, grasvlakten en lanen in de ruimer opgezette stedelijke uitbreidingen (...). De argumentatie over de aanwezigheid van leidingen is onderstaand nader uitgewerkt.

deze groenstrook onvoldoende laat ontdoen van hondenpoep;

De gemeente Tilburg heeft gepland en aan de firma Brouwers opdracht verstrekt om 10 x per jaar hondenpoep te laten zuigen. Uit de gegevens van 2004, die van 2003 zijn niet meer beschikbaar, blijkt dat de firma Brouwers 9x ter plaatse is geweest om te zuigen. In week 15 en 19 bleek er niet gezogen te kunnen worden omdat in het gras bollen stonden,

nadat die gemaaid waren is het zuigen hervat. In week 47 is er op diverse locaties niet gezogen kunnen worden omdat het er te nat was. Per saldo is men dus 9x met de Poema ter plaatse geweest en is er dus 6x daadwerkelijk gezogen kunnen worden (...).

een verderop gelegen hondenuitlaatstrook niet als zodanig herkenbaar heeft laten inrichten;

De bedoelde hondenuitlaatstrook is herkenbaar aan de extra geplaatste poepemmer (op 5 mtr van de reeds bestaande poepemmer) zoals met de klager is afgesproken. Andere fysieke maatregelen zijn wegbezuinigd.

een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven mbt de aanwezigheid van een hoofdleiding van de stadsverwarming en de frequentie van het verwijderen van hondenpoep

Er bevinden zich in de (straat van verzoeker; N.o.), zoals de tekening uitwijst (...), onder de groenstrook leidingen van de stadsverwarming en een gescheiden rioolstelsel (dwa en rwa). Verder bevinden er zich leidingen van Essent kabelcom en een transportwaterleiding. De frequentie van het verwijderen van de hondenpoep is bovenstaand reeds vermeld.

NAAST DE VISIE OP DE KLACHTONDERDELEN UW VERZOEK OM IN TE GAAN OP DE VOLGENDE PUNTEN:

a. medewerkers van de gemeente hebben tegen verzoeker verklaard dat:

Algemene opmerking over de bronnen: Klager laat zich informeren door medewerkers van de gemeente die belast zijn met de uitvoering van deeltaken in het veld (plantsoendienst, openbare werken). Daarbij is niet na te gaan of deze medewerkers voldoende inzicht hebben in het achterliggende beleid en kennis hebben over afspraken die daarover tussen de verschillende leidinggevendenden gemaakt zijn. Opvallend is dat het lijkt dat de informatie van ter zake deskundigen van het Gebiedsteam in de wind wordt geslagen.

• het surveillanceteam zwak bemand was, waardoor controles minder dan gewenst plaatsvonden en drie mensen op geheel Tilburg vrij weinig konden uitrichten;

Bovenstaand is uitvoerig ingegaan op dit punt onder het kopje "**dat de gemeente onvoldoende controleert en verbaliseert**", (...)

• men was beperkt door een aantal regels;

Bovenstaand is uitvoerig ingegaan op dit punt onder het kopje "**dat de gemeente onvoldoende controleert en verbaliseert**", (...)

- **er eigenlijk noch voor controles noch voor afzuigoperaties voldoende budget beschikbaar was;**

Qua controles is bovenstaand reeds ingegaan op het budget onder het kopje "**dat de gemeente onvoldoende controleert en verbaliseert**", (...)

Qua afzuigoperaties worden er 10 per jaar gepland, is 9x uitgerukt, resulterend in 6 succesvolle afzuigoperaties. (...)

- **er in 2004 geen structurele afzuiging van de strook heeft plaatsgevonden (mede om reden van budget) en dat slechts één keer, hooguit twee keer (bij wijze van proef) door de firma Brouwers is afgezogen.**

Bovenstaand is uitvoerig ingegaan op dit punt onder het kopje "**dat de gemeente deze groenstrook onvoldoende laat ontdoen van hondenpoep**". Deze stelling is onjuist, er is meerdere keren afgezogen. (...)

b. volgens verzoeker waren de voor Tilburg aangewezen bedrijven BAT en Diamant Groep niet betrokken bij het verwijderen van de hondenpoep. De firma Brouwers heeft in 2004 één keer op speciaal verzoek hondenpoep afgezogen.

Gegevens over de diverse actoren, BAT en Diamantgroep, die belast zijn met bovenstaande taak in de stad komen uit het onderzoeksrapport van Oranjewoud (Tilburg Schouwrapportage 2004). Met name in proefgebied Reeshof was partij D (Brouwers) verantwoordelijk met een score van 4,0. terwijl de andere partijen (o.a. BAT en Diamantgroep) in het overige deel van de stad als volgt scoren A-4,3, B en C-3,8. (...)"

8. Nadat de brief van gemeente op 13 juli 2005 voor commentaar aan verzoeker was voorgelegd, liet hij de Nationale ombudsman op 18 augustus 2005 onder meer het volgende weten. Uit de door hem gemaakte dvd was volgens hem genoegzaam gebleken dat het door de gemeente aangehangen beleid in ieder geval in de laan, waar hij woont, niet effectief was. Ook de hoeveelheid reacties uit het buurtonderzoek toonden dat eens te meer aan. De brief van de gemeente voegde in dat kader dan ook weinig toe aan hetgeen reeds bekend was. Dat uit de gemeentelijke nota's zou blijken dat de gemeente Tilburg méér dan gemiddeld zou controleren en verbaliseren was in dit geval irrelevant. Nergens was uit de aangeleverde stukken gebleken dat verzoekers laan bij die controles was meegenomen. Dat was ook met een zekere grenzende waarschijnlijkheid uit zijn eigen waarneming niet het geval. Mocht dat daarentegen wèl het geval zijn geweest, dan tonen de dvd-beelden eens te meer aan dat het beleid ineffectief was. In ieder geval is de gemeente te lang en lèste gedwongen geweest te erkennen dat er gebieden waren, waaronder zijn laan, die niet de vereiste "basiskwaliteit" haalden.

Ondanks het beleid van bezuinigingen zijn in aangrenzende, zelfs nieuwe wijken dezelfde soort stroken wèl ingeplant, vaak met beukenhagen. De bewering van de gemeente

daaromtrent was dus onjuist.

Bij nader inzien gaf de gemeente aan dat er in 2004 feitelijk slechts zesmaal is afgezogen. Het had hem onacceptabel véél moeite gekost om de gemeente uiteindelijk te doen aangeven dat het harde getal van tienmaal, en in eerdere stadia was zelfs gerept van twaalfmaal, onjuist was. Hij wilde er met nadruk op wijzen dat dit valse voorlichting was, terwijl juist deze belofde afzuiging destijds één van de belangrijkste redenen voor de bewoners was om onder druk van de gemeente akkoord te gaan met het inrichten als uitlaatstrook.

De gemeente hield vol dat aan de verplichting voldaan was de strook bij de spoorwegtunnel als uitlaatstrook in te richten. Uit zijn dvd bleek dat dit apert niet het geval was. De gemeente gaf zelf aan dat op vijf meter van een bestaande emmer een nieuwe emmer geplaatst is aan de rand van een grasveldje en dat vanwege bezuinigingen verdere maatregelen achterwege gebleven waren. Volgens hem werden daarmee hondenbezitters niet aangespoord dit spoorweggrasveld te gebruiken. Daarvoor was volgens hem meer nodig, namelijk een inrichting die gelijk is aan die in het nabij gelegen stadspark.

Ten aanzien van de ligging van stadsverwarmingsleidingen: ook hier was de gemeente, aangespoord door de feiten, inmiddels aanmerkelijk voorzichtiger. Uit de plattegrond bleek in ieder geval dat de stadsverwarmingsleiding maar zeer ten dele onder zijn straat lag. Dit was in strijd met eerdere beweringen van de gemeente. Ook de bewering van een lid van de klachtencommissie, tevens advocaat dat wegens afspraken met Essent beplantingen niet mochten plaatsvinden, hield geen steek. De gemeente kon inderdaad aangeven dat deze opmerking meer in een algemene context gezien had moeten worden, doch als jurist mocht van het betreffende lid meer verwacht worden dat hij in dat geval een zorgvuldigere formulering had gebruikt.

Op de informatie van het aantal afzuigingen na betrof het allemaal vrij globale informatie die geen specifieke betrekking had op zijn straat. Zoals de dvd-beelden al aantoonde, verklaarde dat volgens hem de miserabele status in zijn straat.

De bewoners in zijn straat hadden weinig vertrouwen in de nieuwe, specifieke maatregelen die de gemeente wilde treffen. Het leek er overigens op dat de gemeente, in gang gezet door de ontwikkelingen, sinds kort wat extra aandacht aan de problematiek besteedde. Er waren wat politiecontroles geweest en er leek met grotere consistentie afgezogen te worden. Ook was in de pers wat aandacht aan de zaak besteed. Uiteraard waren deze maatregelen met instemming begroet, maar er was weinig vertrouwen dat dit een permanent karakter zou hebben. Als in ruil voor het niet beplanten van de strook van de zijde van de gemeente de toezegging zou komen dat dan de "spoorwegstrook" alsnog een meer herkenbare inrichting zou krijgen als uitlaatstrook (dat wilde zeggen: afrastering met duidelijke indicatieborden) dan zouden de gezamenlijke bewoners daarmee kunnen leven.

9. Bij brief van 4 oktober 2005 verzocht de Nationale ombudsman de gemeente om te reageren op verzoekers brief, en daarbij met name te reageren op bovengenoemd voorstel van verzoeker.

10. De gemeente reageerde daarop bij brief van 31 oktober 2005 onder meer als volgt.

“(Verzoeker; N.o.) vraagt ten eerste om goede, controleerbare afspraken met de gemeente over maatregelen ter beperking van hondenpoepoverlast. Met name worden genoemd: handhaving (politiecontroles), onderhoud (consistent hondenpoep afzuigen) en aandacht van de pers.

Handhaving

Hondenpoep

Bij de (straat van verzoeker; N.o.) e.o. heeft recent een succesvolle aanpak plaatsgevonden om de overlast van hondenpoep terug te dringen. Door het college is besloten (25.10.05) om deze aanpak (burgers posters voor ramen laten hangen, communicatie via media en intensieve controle door reinigingspolitie (ook af en toe in burger) uit te breiden te verbreden naar andere wijken, waar een hondenpoepprobleem is (gegevens via Beheer Openbare Ruimte (BOR)-schouw en analyse meldingen)

Onderhoud

Het (groen)onderhoud wordt volgens een bestek uitbesteed aan een aannemer. In dat bestek staan heldere, controleerbare afspraken ten aanzien van het onderhoud in die woonomgeving, (...)

Pers

Over het al dan niet besteden van aandacht door de pers aan de zaak heeft de gemeente geen invloed.

Vervolgens vraagt (verzoeker; N.o.) de toezegging dat de "spoorwegstrook" alsnog een meer herkenbare inrichting krijgt als uitlaatstrook (d.w.z. afrastering met duidelijke indicatieborden).

De gemeente onderscheidt "losloopzones" en "uitlaatstroken". Let wel, in beide gevallen is het baasje verplicht de hondenpoep op te ruimen (poepemmer).

Losloopzones zijn veldjes, waar een hek omheen staat en waar de hond los mag lopen. In casu is een losloopzone niet aan de orde.

Uitlaatstroken zijn niet omheinde veldjes, die veelal aangeduid zijn met een bord. De hond kan er aangeliend poepen. Hoewel veel fysieke maatregelen zijn wegbezuinigd is de

gemeente bereid om ter plaatse (hoek Koewachtpad/ Kronenburgstraat) een bord te plaatsen, zodat genoemde uitlaatstrook beter herkenbaar zal zijn.”

11. Op 8 november 2005 zond de gemeente de Nationale ombudsman een exemplaar van het onderhoudsbestek en een kaart van de straat van verzoeker.

12. Nadat deze brief voor commentaar op 15 november 2005 aan verzoeker was voorgelegd, liet hij een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman telefonisch op 18 januari 2006 onder meer het volgende weten. Hij kon niet ontkennen dat er sprake was van verbetering, maar er was nog geen sprake van het gewenste effect. Er was een brief naar de bewoners gegaan. Zichtbare controle had plaatsgevonden. De laatste tijd was dit echter minder geweest, mogelijk door vroeg invallende duisternis. De frequentie van poep afzuigen, was hoger geweest. Later was deze lager geworden, omdat het gras nat was. Verzoeker handhaafde zijn wens om een herkenbare afgerasterde hondenuitlaatstrook. Er was een bord geplaatst en een extra emmer geplaatst, maar die laatste stond slechts vier meter verwijderd van de al bestaande emmer.

13. In een fax van 20 februari 2006 liet verzoeker de Nationale ombudsman weten dat de situatie inmiddels eerder was verslechterd dan verbeterd. Controles en afzuigingen bleven achterwege.

14. In reactie op het verslag van bevindingen meldde het college dat in het Algemeen Beleidsplan 2006-2010 tussen de coalitiegenoten onder andere was afgesproken te streven naar een strenger handhaven van het beleid inzake het opruimen van hondenpoep.

II. Beoordeling

1. Ten aanzien van de maatregelen genomen tegen overlast door hondenpoep

1. Verzoeker klaagt mede namens omwonenden erover dat de gemeente Tilburg geen adequate maatregelen heeft genomen om overlast veroorzaakt door hondenpoep te bestrijden.

2. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Het redelijkheidsvereiste impliceert dat een bestuursorgaan gelet op de beperkte middelen die het bestuursorgaan ten dienste staan een individueel belang van een burger onder omstandigheden mag laten wijken voor algemene belangen.

3. De beslissing van een gemeente om al dan niet over te gaan tot handhaving en de wijze waarop dit geschiedt behoort tot de beleidsvrijheid van een gemeente. De Nationale ombudsman kan slechts een oordeel geven over de vraag of de gemeente, gelet op de argumenten die daarvoor zijn aangevoerd, in redelijkheid tot haar beslissing heeft kunnen

komen. In dit geval gaat het voor verzoeker en de omwonenden om het terugbrengen van de overlast door hondenpoep tot een voor hen acceptabel niveau. Voor een gemeente is van belang dat haar mogelijkheden zijn beperkt tot de middelen zoals opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde begroting en dat de gemeente de daarin toegekende middelen niet alleen dient aan te wenden voor de omgeving van verzoeker, maar ook voor de omgeving van de andere inwoners van de gemeente.

a. Ten aanzien van controleren en verbaliseren

Ten opzichte van andere steden in Noord-Brabant besteedde de gemeente Tilburg volgens eigen onderbouwde opgave veel tijd aan hondenpoepcontroles en schreef de gemeente in verhouding ook de meeste processen-verbaal uit. De gemeente Tilburg had zich voor het seizoen april tot september van 2005 verplicht tot het uitvoeren van één dag per week alleen controleren op hondenpoep, maar ook buiten deze controles werd bekeurd op hondenpoep. Per jaar werd circa 2.200 uur aan hondenpoepcontroles besteed. Daarbij kwam dat voor het sanctioneren van het niet opruimen van hondenpoep de overtreder altijd op heterdaad moest worden betrapt, wat in de herfst- en wintermaanden werd bemoeilijkt door de vroeg invallende duisternis. In oktober 2005 had het college besloten intensieve controle door de reinigingspolitie uit te breiden en te verbreden naar andere wijken, waar een hondenpoepprobleem is, hetgeen volgens verzoeker ook is geschied in zijn straat. Gelet op het vorenstaande kan niet gesteld worden dat de gemeente in de onderzochte periode in 2005 onvoldoende heeft gecontroleerd en geverbaliseerd en dat zij daarmee heeft gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

b. Ten aanzien van het beplanten van de groenstrook

Afgezien van de onder de groenstrook in de straat van verzoeker gedeeltelijk aanwezige leidingen en eventuele precedentwerking, was voor de gemeente de belangrijkste reden de groenstrook niet te beplanten een bezuinigingsoperatie, gebaseerd op een door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Als gevolg daarvan was het beleid van de gemeente om het groenonderhoud ter plaatse terug te brengen naar het niveau van standaard groenbeheer, dat inhield voor de groenstrook bij verzoeker in de straat een sober en meer inheems assortiment aan planten, grasvlakten en een meer milieuvriendelijk beheer in de lanen in de ruimer opgezette stedelijke uitbreidingen. Gelet op argumentatie die daarvoor is aangevoerd, kan niet gesteld worden dat de gemeente, niet in redelijkheid tot de beslissing heeft kunnen komen de groenstrook niet te laten beplanten. Zij heeft daarmee niet gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

c. Ten aanzien van het ontdoen van hondenpoep

De gemeente Tilburg had in 2004 aan een firma de opdracht verstrekt om tien keer per jaar hondenpoep te laten zuigen. De firma is in 2004 negen keer ter plaatse geweest om te zuigen. Er is zes keer daadwerkelijk gezogen kunnen worden, omdat twee keer in het gras bollen stonden en omdat het één keer te nat was. Ook voor het jaar 2005 was opdracht verstrekt om tien keer per jaar hondenpoep te laten zuigen. Dit is naar verzoekers eigen zeggen ook gebeurd. Gelet op het vorenstaande kan niet gesteld worden dat de gemeente in de onderzochte periode de groenstrook onvoldoende heeft laten ontdoen van hondenpoep. Zij heeft daarmee niet gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

d. Ten aanzien van het inrichten van een hondenuitlaatstrook

Een losloopzone, een veldje waar een hek omheen stond en waar de hond los mocht lopen was hier niet aan de orde. Volgens de gemeente was de verderop gelegen hondenuitlaatstrook al herkenbaar aan de extra geplaatste poepemmer op vijf meter van de reeds bestaande poepemmer. Hoewel veel andere fysieke maatregelen waren wegbezuinigd, heeft de gemeente, zij het na de opening van het onderzoek van de Nationale ombudsman, ter plaatse een bord geplaatst, zodat genoemde uitlaatstrook beter herkenbaar zou zijn. Gelet op het vorenstaande kan niet gesteld worden dat de gemeente de hondenuitlaatstrook niet afdoende als zodanig herkenbaar heeft laten inrichten. Zij heeft daarmee niet gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

2. Met betrekking tot de gegeven voorstelling van zaken

Verzoeker klaagt er ook over dat de gemeente een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven met betrekking tot de aanwezigheid van een hoofdleiding van de stadsverwarming in de groenstrook en de frequentie van het verwijderen van hondenpoep.

Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

Dit vereiste brengt mee dat de door het bestuursorgaan verstrekte informatie juist dient te zijn.

a. met betrekking tot de aanwezigheid van een hoofdleiding

Onder de groenstrook in de betreffende straat bevindt zich ten dele de hoofdleiding van de stadsverwarming. Het feit dat de leiding zich slechts ten dele in de groenstrook bevindt maakt de mededeling over de aanwezigheid ervan niet onjuist en is daarom niet strijdig met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

b. met betrekking tot de frequentie van het verwijderen van hondenpoep

In de klachtafdoeningsbrief werd verzoeker medegedeeld dat in 2004 tien keer per jaar was afgezogen met de PoeMa. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is echter gebleken dat van de in 2004 tien geplande operaties, de PoeMa negen keer ter plaatse is geweest, resulterend in slechts zes afzuigoperaties. De mededeling met betrekking tot de frequentie van het verwijderen van hondenpoep in 2004 was dan ook niet juist en daarom strijdig met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

SLOTBESCHOUWING

Bij het behandelen van klachten als in deze zaak moet de Nationale ombudsman rekening houden met het gegeven dat een college van burgemeester en wethouders moet handelen uitgaande van de financiële middelen die de gemeenteraad beschikbaar heeft gesteld en dat het college van burgemeester en wethouders daarbij zelf keuzes kan maken. Dit kan ertoe leiden dat de Nationale ombudsman oordeelt dat het college van burgemeester en wethouders behoorlijk heeft gehandeld, maar dat een burger desondanks om begrijpelijke redenen ontevreden blijft over de situatie. De Nationale ombudsman is zich ervan bewust dat de uitkomst van een onderzoek door de Nationale ombudsman voor een burger daarom onbevredigend kan zijn.

Het is echter de democratisch gekozen gemeenteraad die het gemeentelijk beleid bepaalt en die de uitvoering van dat beleid door het college van burgemeester en wethouders controleert. De rol van de Nationale ombudsman is beperkt tot toetsing van gedragingen van het college aan behoorlijksvereisten. Deze toetsing kan, gelet op het bovenstaande, slechts een marginaal karakter hebben.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Tilburg, is:

1. niet gegrond ten aanzien van de klachtonderdelen dat de gemeente:

onvoldoende heeft gecontroleerd en geverbaliseerd;

de desbetreffende groenstrook niet heeft laten beplanten;

deze groenstrook onvoldoende heeft laten ontdoen van hondenpoep;

een verderop gelegen hondenuitlaatstrook niet als zodanig herkenbaar heeft laten inrichten;

een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven met betrekking tot de aanwezigheid van een hoofdleiding van de stadsverwarming.

2. gegrond ten aanzien van het klachtonderdeel dat de gemeente een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven met betrekking de frequentie van het verwijderen van hondenpoep in 2004 wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Onderzoek

Op 31 maart 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer R. te Tilburg, met een klacht over een gedraging van de gemeente Tilburg.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Tilburg, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd het college een aantal specifieke vragen gesteld. Tijdens het onderzoek kregen het college en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van het college van burgemeester en wethouders gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Klaagschrift van verzoeker van 9 januari 2005;

Verslag van de hoorzitting van 17 februari 2005;

Advies van de gemeentelijke klachtencommissie van 17 maart 2005;

Klachtafhandelingsbrief van 18 maart 2005;

Reactie van de gemeente van 2 juni 2005;

Reactie van verzoeker op het standpunt van de gemeente van 18 augustus 2005;

Reacties van de gemeente van 31 oktober en 8 november 2005;

Notitie van een telefoongesprek op 18 januari 2005 tussen verzoeker en een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman;

Faxbericht van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 20 februari 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.